

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Olgy Stránské a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a JUDr. Milana Podhrázkého v právní věci **žalobce: V. P.**, nar. , bytem , proti **žalovanému: Policie České republiky, Krajské ředitelství Středočeského kraje, Územní odbor Kolín**, se sídlem K Dílnám 684, 280 66 Kolín, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem,

t a k t o :

- I.** Žaloba **s e o d m í t á.**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Praze dne 6. 11. 2012 domáhá vydání rozhodnutí, kterým by soud vyslovil, že zásah žalovaného do práv žalobce vyhlášením celostátního pátrání po osobě žalobce je nezákonný. Současně navrhl, aby soud žalovanému uložil povinnost okamžitě zrušit celostátní pátrání po osobě žalobce, a pátrání vůbec, a upustit od dalších pokusů o jeho předvedení.

Žalobce uvedl, že dne 1. 11. 2012 se od „policistky Dvořákové“ z úseku „pátrání po osobách“ Policie ČR telefonicky dozvěděl, že po něm žalovaný vyhlásil celostátní pátrání. Žalovaný jej vyzval k dostavení se k podání vysvětlení na den 11. 6. 2012. Ze zdravotních důvodů se však žalobce z jednání u žalovaného omluvil (e-mailem s elektronickým podpisem) a současně požádal o ustanovení advokáta od počátku řízení. Namísto rozhodnutí o ustanovení zástupce však obdržel další výzvu s předvoláním na den 19. 7. 2012. Na toto předvolání opět reagoval včasnou a řádnou omluvou, k níž z opatrnosti připojil lékařské zprávy o tom, že pro těžké zdravotní postižení není schopen se k žalovanému dostavit. Na tuto omluvu žalovaný nereagoval. Konáním žalovaného se žalobce cítí být závažně poškozen, přičemž mu byla způsobena újma na jeho právech pro uplatňování základních práv a svobod podle čl. 3 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Současně žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

Krajský soud v Praze předně přistoupil k hodnocení, zda jsou dány podmínky řízení a podaná žaloba je přípustná (tedy věcně projednatelná), přičemž dospěl k závěru, že tomu tak není. Základním východiskem pro posouzení projednatelnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je ustanovení § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“)

správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Mezi podmínky řízení na straně soudu patří především pravomoc a příslušnost, na straně účastníků řízení pak způsobilost být účastníkem řízení, procesní způsobilost, popřípadě též plná moc zmocněnce v případě zastoupení; úkony soudu i úkony stran jsou pak vázány společnými podmínkami (překážkou litispendence a překážkou věci rozsouzené). Posouzení, zda úkon správního orgánu může být pojmově nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s. ř. s., je však již otázkou důvodnosti žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé), nikoli otázkou existence podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, čj. 8 Aps 6/2007-247, č. 1773/2009 Sb. NSS).

S ohledem na výše uvedené soud předně posuzoval, zda v projednávané věci jsou splněny podmínky řízení, především zda je dána pravomoc soudu žalobu projednat. V dané věci je žalovaným Policie České republiky, která je podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, „jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor“ (§ 1 tohoto zákona). „Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu“ (§ 2 citovaného zákona). To však samo o sobě nestačí k založení pravomoci správního soudu. Ustanovení § 82 s. ř. s., jež stanoví podmínky žalobní legitimace k řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, totiž nelze vykládat bez souvislosti s ustanovením § 4 odst. 1 s. ř. s. a to zejména pokud jde o výklad pojmu „správní orgán“. Pravomoc správních soudů je totiž určena i okruhem orgánů, jejichž aktivity soudnímu přezkoumávání podléhají („orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy“). Toto vymezení správního orgánu v ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jež je vázáno na oblast veřejné správy, proto musí být vykládáno z hlediska celé pravomoci ve správním soudnictví, tedy i pokud jde o ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu. Jak přitom plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu, i soudní kontrola zákonnosti zásahu správního orgánu ve smyslu ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. se pohybuje jen v hranicích veřejné správy, a proto napadnutelnými jsou pouze takové zásahy orgánů, které patří do působnosti ve veřejné správě. Z toho samozřejmě nelze učinit závěr, že jakékoliv rozhodnutí Policie České republiky, resp. její jakýkoliv postup či nečinnost, je vyňato z přezkumu soudů ve správním soudnictví, je tomu tak však v těch případech, kdy se Policie České republiky nachází v pozici orgánu činného v trestním řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, čj. 7 Aps 1/2010-53).

Žalobce se v projednávané věci domáhá ochrany před postupem žalované, která po žalobci vyhlásila celostátní pátrání. V rámci plnění svých úkolů vymezených shora Policie ČR provádí též „pátrání po osobách a věcech s cílem zjistit, kde se tyto osoby nebo věci nacházejí“ (§ 68 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb.). Vzhledem k tomu, že pátrání po osobách podle citovaného zákona není institutem samoučelným, který by byl z hlediska procesního i hmotného práva samostatně a podrobněji upraven, je podle názoru zdejšího soudu nezbytné pro hodnocení projednatelnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem nejprve posoudit, v rámci jaké činnosti (plnění jakého úkolu) policie pátrání po osobě provádí, resp. z jakého důvodu a ve vazbě na jaké další úkony Policie ČR je pátrání zahájeno.

Ze žalobního tvrzení je zřejmé, že v projednávané věci začala Policie ČR po žalobci pátrat, neboť se opakovaně nedostavil k podání vysvětlení. Institut podání vysvětlení je přitom standardní součástí postupu policejního orgánu před zahájením trestního stíhání. Policejní orgán je oprávněn vyžadovat „vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů“ [§ 158 odst. 3 písm. a) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů], přičemž „policejní orgán je oprávněn vyzvat osobu, aby se dostavila k podání vysvětlení ve stanovené době na určené místo; v řízení o zločinu je osoba povinná výzvě vyhovět ihned. Jestliže se osoba, která byla řádně vyzvána k podání vysvětlení, bez dostatečné omluvy nedostaví, může být předvedena“ (§ 158 odst. 7 téhož zákona). S ohledem na výše uvedené má tedy soud za to, že při aplikaci svého oprávnění vyžadovat před zahájením trestního stíhání podání vysvětlení vystupuje Policie ČR jako policejní orgán, resp. orgán činný v trestním řízení (srov. § 12 odst. 1 a 2 trestního řádu). Policejní orgán, který provádí obsahově úkony orgánu činného v trestním řízení podle předpisů trestního práva procesního, nejedná jako orgán moci výkonné rozhodující o právech a povinnostech v oblasti veřejné správy ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Případné pochybení žalovaného při provádění těchto úkonů proto musí být řešeno v rámci soustavy orgánů činných v trestním řízení, a to v intencích právních předpisů trestního práva procesního (např. § 157a trestního řádu). Žalobce se tedy domáhá vydání rozhodnutí, které nespadá do pravomoci soudů rozhodujících ve správním soudnictví. Správním soudům totiž nikterak nepřísluší rozhodovat o činnosti orgánů činných v trestním řízení, nepřísluší jim tuto činnost kontrolovat či jim nařizovat revizi jejich činnosti. V tomto směru lze odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. Na 579/2003 - 10, www.nssoud.cz, podle něhož „ze soudního řádu správního ani z žádného jiného zákona nevyplývá, že by (...) byla založena jakákoli kompetence rozhodovat ve věci samé v soudně trestních věcech (...). Stejně tak ale není v pravomoci (...) přezkoumávat postup orgánů činných v trestním řízení, ani prošetřovat a vyřizovat stížnosti na tvrzený nesprávný postup správního orgánu. Soud na sebe nemůže vztáhnout pravomoci kontrolní nebo dozorčí, protože mu je zákon nesvěřil“.

S ohledem na výše uvedené Krajský soud v Praze proto žalobu odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť v projednávané věci není dána pravomoc soudů ve správním soudnictví a tento nedostatek podmínky řízení je neodstranitelný. Za těchto okolností soud nerozhodoval o návrhu žalobce na ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků, neboť by to bylo neúčelné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Ans 6/2008-48, č. 1741/2009 Sb. NSS).

O náhradě nákladů řízení pak rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty

nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 11. prosince 2012

Olga Stránská, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
Lébllová